

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1KO/14/2020
Identifikačné číslo spisu: 8014201335
Dátum vydania rozhodnutia: 25.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8014201335.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v kompetenčnom senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a sudcov JUDr. Lubora Šeba (sudca spravodajca), JUDr. Márie Trubanovej, PhD., JUDr. Violy Takáčovej, PhD., JUDr. Petry Príbelskej, PhD., JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej v právnej veci žalobcu F. F. J., bývajúceho v X., Q. XX, zastúpeného Mgr. Petrom Volochoom, advokátom so sídlom v Senici, Hollého 745/34, proti žalovanej Komore veterinárnych lekárov Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Botanická 17, IČO: 17 317 894, zastúpenej Erben & Erben, advokátskou kanceláriou, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mostová 2, o preskúmanie zákonnosti oznámenia prezidenta komory veterinárnych lekárov č. 178/2014, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 40C/503/2015, o nesúhlase Okresného súdu Bratislava IV s postúpením mu veci Krajským súdom v Prešove, takto

rozhodol:

Nesúhlas Okresného súdu Bratislava IV s postúpením veci nie je d ô v o d n ý.

Vecne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii je Okresný súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou doručenou Krajskému súdu v Prešove 21. septembra 2015 domáhal zrušenia „rozhodnutia“ prezidenta Komory veterinárnych lekárov (ďalej aj „Komora“) č. 178/2014 z 1. októbra 2014, ako aj všetky rozhodnutí obsahovo nadväzujúcich a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. Žiadal „rozhodnutie“ preskúmať pretože bol dotknutý na svojom práve vyplývajúcom mu z ustanovenia § 9 ods. 1 písm. d) zák. č. 442/2004 Z.z. o súkromných veterinárnych lekároch, o Komore veterinárnych lekárov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 488/2002 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 442/2004 z.z.“). Napadnutým „rozhodnutím“ prezident Komory oznámil žalobcovi, že nebude zapísaný na kandidátku pre voľby člena dozornej a disciplinárnej komisie, nakoľko nespĺňa podmienku, pretože mu bolo v prechádzajúcich troch rokoch uložené disciplinárne opatrenie.

2. Krajský súd v Prešove uznesením z 10. septembra 2015 č. k. 1S/68/2014-109 postúpil vec

Okresnému súdu Bratislava IV ako súdu vecne a miestne príslušnému na konanie a rozhodovanie s poukazom na ustanovenia § 103 v spojení s § 246c ods. 1, § 11 ods. 1, § 244 ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) s tým, že napadnutý „list“, nie je individuálnym správny aktom. Namietaný postup žalovaného nie je konaním ani postupom v oblasti verejnej správy, nedochádza v ňom k realizácii štátnej moci ani verejného záujmu a vzťahy sa spravujú internými predpismi Komory. Nie je preto možné postupovať podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.

3. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 13. mája 2016 č.k. 40C/503/2015-160 žalobu zamietol. Uviedol, že žaloba je nesprávne zvolený prostriedok ochrany. Konanie nemohol zastaviť pre nedostatok právomoci súdu, pretože by došlo k odmietnutiu spravodlivosti. Na vyhovenie uplatnenému nároku nemá zákonný podklad mimo správneho súdnictva, keď v civilnom sporovom konaní nerozhoduje o zrušení rozhodnutia (ani listu) iného správneho orgánu. Vo veci sa nejedná o individuálny správny akt, len o faktické oznámenie skutočností o vyškrtnutí z volebnej kandidátky, pretože na kandidatúru nespĺnil podmienky.

4. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením zo 16. februára 2018 sp. zn. 5Co/373/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uviedol, že sa mu javí, že podaná žaloba má zmiešanú, verejnoprávnu i súkromnoprávnu povahu. Pokiaľ sa okresný súd stotožnil s názorom správneho súdu, že nejde o vec správneho súdnictva, bolo jeho povinnosťou vec prejednať meritórne, a pokiaľ to nebolo vzhľadom na obsah žaloby možné, mal jej vady odstrániť v zmysle § 43 ods. 1 O.s.p.

5. Okresný súd Bratislava IV po vrátení mu veci na ďalšie konanie a zistení, že žalobca na žalobe trvá, dňa 7. mája 2020 (opätovne) predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Prešove. Podľa predkladajúceho súdu ide o vec patriacu do správneho súdnictva. Žalobca sa domáha zrušenia „rozhodnutia“ prezidenta Komory, pretože bol dotknutý na svojom práve vyplývajúcom mu z ustanovenia § 9 ods. 1 písm. d) zák. č. 442/2004 Z.z. Napadnutým „listom“ prezident Komory oznámil žalobcovi, že nebude zapísaný na kandidátku pre voľby člena dozornej a disciplinárnej komisie, nakoľko nespĺňa podmienku, pretože mu bolo v prechádzajúcich troch rokoch uložené disciplinárne opatrenie. Poukázal na ustanovenia O.s.p., podľa ktorých je na preskúmanie rozhodnutí daná vecná príslušnosť správnych súdov, pričom sa na jeho prípad nevzťahuje výnimka podľa zákona o združovaní občanov. Prieskumu v správnom súdnictve podliehajú napr. i stanoviská a listy s charakterom rozhodnutia, pokiaľ má ich obsah autoritatívny vzťah k adresátovi, i postup orgánov záujmovej samosprávy. Odvolal sa aj na právny záver vyslovený v uznesení Krajského súdu v Bratislave (bod 4.), podľa ktorého nie je jasná vecná príslušnosť a napadnuté rozhodnutie má prinajmenšom zmiešanú súkromnoprávnu i verejnoprávnu povahu.

6. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súd príslušný na rozhodnutie o vecnej príslušnosti [§ 18 ods. 4 a § 8 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) v spojení s § 11 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C.s.p.“)] po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že nesúhlas okresného súdu nie je dôvodný.

7. Predmetom konania je zrušenie listu prezidenta Komory č. 178/2014 z 1.10.2014, ktorým bolo oznámené žalobcovi, že nebude zapísaný na kandidátku pre voľby člena dozornej a disciplinárnej komisie. Konanie začalo na Krajskom súde v Prešove 1. decembra 2014, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Správny súd mal za to, že v prejednávanvej veci nie je možné postupovať podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p a preto ju postúpil Okresnému súdu Bratislava IV ako súdu vecne a miestne príslušnému na konanie. Okresný súd Bratislava IV inšpirovaný rozhodnutím svojho odvolacieho súdu s postúpením veci nesúhlasil z dôvodu, že ide o vec patriacu do správneho súdnictva a predložil ju na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

8. Podľa § 8 S.s.p. kompetenčné spory medzi súdmi, ak je sporné, či vec patrí do správneho súdnictva,

rozhoduje kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa Civilného sporového poriadku.

9. Podľa § 6 S.s.p. ods. 1 správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

10. Podľa § 6 S.s.p. ods. 2 správne súdy rozhodujú v konaniach o a) správnych žalobách, b) správnych žalobách vo veciach správneho trestania, c) správnych žalobách v sociálnych veciach, d) správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia, e) žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy, f) žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy, g) žalobách vo volebných veciach, h) žalobách vo veciach územnej samosprávy, i) žalobách vo veciach politických práv, j) kompetenčných žalobách, k) návrhoch v iných veciach.

11. Žalobca v žalobe namieta, že predmetným listom bol dotknutý na svojom práve vyplývajúcom mu z ustanovenia § 9 ods. 1 písm. d) zák. č. 442/2004 Z.z. Rozhodnutie žalovaného orgánu je nezákonné a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

12. Pre určenie vecnej príslušnosti je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku, či v prejednávanej veci ide o preskúmavanie rozhodnutia v správnom súdnictve alebo o určovaciu občianskoprávnú žalobu.

13. Podľa § 11 zákona ods. 1 a 3 zákona č. 442/2004 Z. z. Komora je samosprávna stavovská organizácia, ktorá združuje súkromných veterinárnych lekárov vykonávajúcich súkromné veterinárne činnosti na základe zápisu do registra. Komora si môže zriadiť regionálne komory súkromných veterinárnych lekárov (ďalej len „regionálna komora“) ako organizačné zložky.

14. Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 442/2004 Z. z. komora plní tieto základné úlohy a) vyjadruje sa k podmienkam požadovaným na výkon odborných veterinárnych činností, b) vydáva osvedčenia, c) vedie register a vykonáva v ňom zápisy, d) vydáva stanovky a ostatné vnútorné predpisy, e) rieši sťažnosti na výkon povolania svojich členov, f) vydáva stanoviská k odborným problémom poskytovania veterinárnej starostlivosti, k výskumu, veterinárnemu školstvu a k iným činnostiam súvisiacim s veterinárnou problematikou, g) posudzuje a navrhuje opatrenia v oblasti výchovy a vzdelávania na školách veterinárneho zamerania, h) presadzuje a chráni práva a stavovské, sociálne a hospodárske záujmy svojich členov, i) prispieva k zvyšovaniu odbornej úrovne veterinárnej starostlivosti, j) uznáva doklady o odbornej spôsobilosti a doklady o bezúhonnosti vydané veterinárnemu lekárovi v členskom štáte pôvodu alebo v členskom štáte, z ktorého prichádza (§ 2 ods. 5), k) vydáva potvrdenia o výkone odborných veterinárnych činností na území Slovenskej republiky pre príslušné orgány členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru na účely výkonu veterinárnej činnosti v inom členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru; potvrdenie osvedčuje, že veterinárny lekár na území Slovenskej republiky vykonával odborné veterinárne činnosti najmenej tri roky v posledných piatich rokoch pred vydaním potvrdenia, l) vydáva potvrdenia o uložených alebo vedených disciplinárnych opatreniach na území Slovenskej republiky pre príslušné orgány členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru na účely výkonu veterinárnej činnosti v inom členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru; potvrdenie osvedčuje, že veterinárnemu lekárovi bolo počas výkonu odborných veterinárnych činností uložené disciplinárne opatrenie, alebo že je voči nemu vedené disciplinárne konanie, m) vedie zoznam oznámení podaných občanmi členského štátu o dočasnom a príležitostnom poskytovaní jednotlivých súkromných veterinárnych činností na území Slovenskej republiky (§ 23 ods. 5), n) posudzuje a kontroluje výkon súkromných veterinárnych činností, o) podieľa sa na príprave všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa veterinárnej starostlivosti.

15. Jednou zo zložiek verejnej správy je aj záujmová samospráva. Medzi záujmovú samosprávu patria najmä rôzne stavovské organizácie, pričom tento okruh nie je definitívny. Organizácie patriace do záujmovej samosprávy sú založené na záujmovom princípe, členstvo v záujmovej korporácii vyžaduje

prejav vôle záujemcu o členstvo so splnením ďalších špecifických podmienok. Na základe vyššie uvedenej charakteristiky možno zhodnotiť, že Komora je zájmová samospráva, a teda jej rozhodnutia by mohli za určitých podmienok podliehať súdnemu prieskumu v správnom súdnictve. Tu však nemožno opomenúť nevyhnutnú podmienku, a to, aby išlo o rozhodnutia vydané v oblasti verejnej správy a vo verejnom záujme.

16. Zo skutkových zistení v danom prípade vyplývajúcich z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca žiadal o preskúmanie a zrušenie listu - „oznámenia“, ktorým mu bolo oznámené zo strany prezidenta Komory, že nebude zapísaný na kandidátku pre voľby do orgánov Komory, pretože nespĺňa podmienky, ktoré vyplývajú z Volebného poriadku Komory, keďže mu bolo v posledných troch rokoch uložené disciplinárne opatrenie. Zákon č. 422/2004 Z. z. upravuje právo voliť a byť volený do orgánov Komory iba všeobecne (§ 9 ods. 1 písm. d/), neustanovuje žiadne osobitné podmienky, prípadne zásady neodňateľnosti, absolútny charakter alebo obmedzenia tohto práva. Akosi z povahy veci vyplýva, že tieto záležitosti si zájmová samospráva upraví osobitne vo svojich stanovách. Obsahom je toto aktívne a pasívne volebné právo na inej úrovni ako ústavné volebné právo upravené v čl. 30 Ústavy SR.

17. Podľa § 6 ods. 1 S.s.p. správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Podmienkou na to, aby niektoré rozhodnutia mohli byť preskúmané v rámci správneho súdnictva je tá, aby išlo o rozhodnutie orgánu alebo osoby uvedenej v tomto ustanovení, čo však v prípade rozhodnutia orgánov Komory v danom prípade nemožno konštatovať. S poukazom na podstatu prejednávanej veci je nesporné, že takéto rozhodnutie je síce rozhodnutím o právach a povinnostiach člena organizácie ako fyzickej osoby, ale nie je rozhodnutím vydaným vo verejnom záujme (v oblasti verejnej správy).

18. V prvom rade je potrebné povedať, že žaloba smeruje proti listu - „oznámeniu“, ktorý sám osebe nie je rozhodnutím. Predkladajúci súd aj Krajský súd v Bratislave v zrušujúcom uznesení síce argumentovali, že prieskumu v správnom súdnictve podliehajú napr. i stanoviská a listy s charakterom rozhodnutia, pokiaľ má ich obsah autoritatívny vzťah k adresátovi, i postup orgánov zájmovej samosprávy. O takýto prípad však nejde. V predmetnom liste prezident Komory iba oboznamuje žalobcu s následkami jeho disciplinárneho potrestania, ktoré vyplynuli z Volebného poriadku žalovanej Komory. List sám osebe, žiadne obmedzenie pasívneho volebného práva nekonštituuje, a do práv žalobcu nezasahuje. Je iba informatívnym dokumentom o následku skončeného disciplinárneho konania vyplývajúceho z Volebného poriadku žalovanej. Ak by malo dôjsť k porušeniu pasívneho volebného práva žalobcu zo strany orgánov Komory, toto vyplýva už zo samotného Volebného poriadku a list, ktorého preskúmanie malo byť predmetom tohto konania, žiadne obmedzenie práva nespôsobil, žalobcu o ňom iba informoval. Nemožno hovoriť o právomoci správneho súdu, keď chýba spôsobilý predmet prieskumu v správnom súdnictve.

19. V prejednávanej veci vystupujú účastníci ako súkromnoprávne subjekty, ktoré rozhodujú na základe stanov (Volebný poriadok je ich súčasťou) Komory v zájmovej oblasti svojich členov, teda iba v oblasti súkromnej a nie v oblasti verejnej. Nie je realizáciou verejnej moci, ani nesleduje žiaden verejný záujem alebo cieľ. Zákon č. 422/2004 Z.z. ani žiadny iný zákon nezveril samosprávnej korporácii rozhodovaciu právomoc o právach a povinnostiach ich členov práve z dôvodu, že tieto sú internou, súkromnoprávnou záležitosťou Komory. Preto takéto rozhodnutia nemôžu podliehať súdnemu prieskumu v správnom súdnictve v zmysle § 6 ods. 2 S.s.p. Takémuto prieskumu by podliehali len v prípade, ak by sa týkali oblasti verejnej správy a zákon (nie predpis nižšej právnej sily alebo ich interný akt) by im v tomto smere zveril právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb.

20. Komora je orgánom zájmovej samosprávy, ktorej zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb. Keďže ale v prejednávanej veci ide o „rozhodnutie“ vo veci kandidatúry do orgánov zájmovej samosprávy, teda vo vnútri, v rámci Komory a nejde o vzťah navonok, kedy by sa rozhodovalo o právach a povinnostiach vonkajších subjektov v oblasti verejnej správy, ani nejde o rozhodnutie na základe zákona, nemožno konštatovať vecnú príslušnosť správnych

súdov. Samozrejme obsahom napádaného „rozhodnutia“ je úprava práv žalobcu, ale nie v oblasti verejnej správy. „Rozhodnutie“ nesleduje verejný cieľ, ide o súkromný vzťah medzi organizáciou a jej členom. Predmetným rozhodovaním si v súlade so stanovami a volebným poriadkom komory (nie podľa zákona) Komora upravila svoje vnútorné pomery. Obdobne rozhodol kompetenčný senát vo veci 1KO/54/2017, kde konštatoval vecnú príslušnosť civilného súdu pri rozhodovaní o určení neplatnosti uznesenia členskej schôdze poľovníckej organizácie (pre porovnanie pozri aj uznesenie sp. zn. 1KO/16/2020). Aj poľovnícka organizácia v istých súvislostiach má postavenie záujmovej samosprávy a niektoré jej rozhodnutia sú preskúmateľné súdom v správnom súdnom konaní, ale ide práve o vzťahy, kde nejakým spôsobom vykonáva verejnú moc a nie kde si upravuje svoje vnútorné pomery. Napadnuté „rozhodnutie“ by podliehalo prieskumu správneho súdu, ak by sa týkalo oblasti verejnej správy a zákon (nie predpis inej právnej sily), by zveril v tomto prípade prezidentovi Komory právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach FO a PO.

21. Vzhľadom k tomu, že vzťah Komory a jej člena vo veciach týkajúcich sa pasívneho a aktívneho volebného práva do orgánov Komory, je vzťahom súkromnoprávnym a nespadá do oblasti verejnej správy, je treba považovať za právne konformné v predmetnej právnej veci postupovať podľa ustanovení Civilného sporového poriadku a preskúmať napadnutý list na základe podanej žaloby v klasickej občianskoprávnej konaní, s poukazom na to, že v prejednávanej veci ide o občianske konanie „sui generis“, v ktorom ustanovenia Správneho súdneho poriadku aplikovať nemožno, pretože list prezidenta Komory bezpochyby nemožno považovať za rozhodnutie v oblasti verejnej správy.

22. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti kompetenčný senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že v zmysle § 2, § 3 a § 6 S.s.p. a § 137 C.s.p. nejde o vec patriacu do správneho súdnictva a podľa § 12 C.s.p. v spojení s § 13 a § 15 ods. 1 C.s.p. je na konanie v prvej inštancii vecne a miestne príslušný súd uvedený vo výrokovej časti tohto uznesenia.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 7 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.